

Nota informativa

Atenció als pacients post-COVID

Alguns pacients que han patit quadres greus de Covid-19 presenten seqüeles de processos associats com fenòmens trombòtics, processos inflamatoris amb malaltia intersticial pulmonar, o miopatia post-UCI entre d'altres. Aquests pacients poden presentar símptomes persistents relacionats amb la seva afectació orgànica (com dispnea a l'esforç o tos persistent en cas de malaltia intersticial pulmonar) i diferents graus de discapacitat en l'esfera motriu. En molts d'aquests casos, a banda del seguiment per atenció primària, caldrà un seguiment per atenció especialitzada per intentar reduir al màxim les seqüeles funcionals.

D'altra banda, hi ha un nombre important de pacients que, fins i tot havent patit quadres moderats o lleus i, en alguns casos, sense confirmació microbiològica en la fase aguda de la infecció, refereixen símptomes persistents, més enllà de la durada habitual de la fase aguda, entre 2 o 3 setmanes. Aquests símptomes són variables, heterogenis i amb afectació a diversos sistemes i teixits. Entre d'altres, podem destacar:

- Síntomes generals; sensació distèrmica, calfreds, anorèxia, mareig
- Síntomes respiratoris; dispnea, tos seca o productiva, sibilàncies
- Síntomes musculoesquelètics; fatiga, miàlgies, artràlgies
- Síntomes neurològics; cefalea, parestèsies, debilitat, manca de concentració i memòria, anòsmia, disgèusia
- Síntomes gastrointestinals; disfàgia, piroisi, nàusees, síndrome diarreica
- Síntomes cutanis; fotosensibilitat, exantemes, sequedat cutània
- Síntomes otorinolaringològics; dolor a sinus, disfonia, vertigen, rinorrea, otàlgia
- Síntomes cardiovasculars; canvis en la pressió arterial habitual, palpitations, taquicàrdia
- Síntomes oculars: conjuntivitis
- Síntomes miccionals

A banda dels anteriors símptomes, algunes persones presenten també símptomes psicològics, com ansietat i depressió, com a resultat de la situació viscuda.

El poc temps transcorregut des d'aquests episodis aguts, la manca d'una definició sindròmica acceptada que serveixi per identificar els afectats, la manca d'estudis observacionals amb seguiment de cohorts de persones afectades per la malaltia a llarg termini, i l'existència d'altres possibles condicionants addicionals fa difícil de moment, atribuir aquests símptomes a la infecció passada i tampoc conèixer quin serà l'impacte real d'aquest problema de salut. Malgrat això, segons estudis publicats recentment amb dades de brots previs d'altres coronavirus, es suggereix que, a llarg termini, la prevalença de simptomatologia crònica podria ser notable. Tot i així, en la fase en la que ens trobem ara, no és possible concloure si els resultats a llarg termini identificats en pacients amb SARS1 i MERS, també es podrien donar en afectats de Covid-19.

L'atenció sanitària dels pacients amb simptomatologia persistent s'ha d'atendre i fer-n'hi el seguiment i l'acompanyament des d'Atenció Primària, pels circuits ja establerts en estreta coordinació amb l'atenció especialitzada. És fonamental mantenir l'estudi de diagnòstic diferencial habitual del quadre clínic, ja que sovint, els símptomes que presenten són inespecífics i podrien derivar d'altres patologies

concomitants amb la Covid-19 que cal descartar. Tot i això, es recomana tenir en compte aquesta simptomatologia persistent post-infecció en l'algoritme de diagnòstic diferencial de qualsevol d'aquests símptomes. En aquells pacients als quals es va establir un diagnòstic de Covid-19 amb criteri clínic i epidemiològic sense que es confirmés amb PCR i que refereixen símptomes persistents, s'aconsella realitzar un test serològic d'anticossos IgG mitjançant tècniques d'alt rendiment (tipus ELISA o similar). No obstant, la interpretació dels resultats, en cas de ser negatius, s'ha de realitzar amb cautela, ja que existeix un percentatge rellevant de pacients lleus o moderats amb serologies negatives que en cap cas descarten el diagnòstic clínic i epidemiològic que es va establir en la fase aguda. La resta de l'estudi anirà orientat en funció dels símptomes de cada pacient.

Atès que es tracta d'un virus nou i que s'haurà d'esperar un temps per poder veure quines són les seves conseqüències a llarg termini, s'encoratja als professionals a la generació de coneixement a través de la recerca i l'experiència.

Tanmateix, des del Departament de Salut i el Servei Català de la Salut s'ha creat un grup d'experts dedicat a la recerca de solucions per a la problemàtica relacionada amb aquests pacients.